

CSENDŐRSÉGI LAPOK



Szerkesztő és kiadója
a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv
szerkesztő bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA:

Egész évre - - 12 korona
Félévre - - - - 6 korona
Negyedévre - - 3 korona

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Budapest, IV., Egyetem-utca 4.

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti és kiadja a M. kir. Csendőrségi Zsebkönyv szerkesztő-bizottsága.

ELŐFIZETÉSI ÁRA: Félévre — — 6 korona.
Egész évre 12 korona. Negyedévre 3 korona.

Megjelenik
minden vasárnap.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
Budapest. IV. Egyetem-utca 4. sz.

A lánykereskedés és az az ellen való védekezés.

Irtó: Székely Vladimír, budapesti ker. kapitány.

A lánykereskedés régibb minden kereskedésnél. A kultúr-sötétségben leledző nációknál ép úgy otthon van, mint azokban az országokban, honnan fény és gazdagság árad szét.

A négy fal között üldögélők, kik valamely meleg tüzhely mellett csendesen morzsolgatják le napjaikat, alig hinnék, hogy mennyi aljas egzisztencia és mily hihetetlen szívós szervezetek állnak be a «fehér hússal» való üzérkedés kufárjainak. Nemzetközi alapon dolgoznak, mely behalózza olykor az egész világot és a rendőrségeknek folytonos éberségére van szükség, hogy megakasszák őket munkájukban, ellenben csak ritkán sikerül egy-egy ilyen minden hájjal megkent emberhiéna leleplezése.

Ki nem ballott volna a «hungarák»-ról? Kik, mik azok? Szerencsétlen magyar lányok, a kik testüket-lelküket prédára vitték a sötét Balkánba vagy messze oceánontúlra Amerikába és ott vesznek az örömházak vidám temetőjében, hogy soha többé birt ne halljunk róluk. Nincs egy évtizede, hogy ezrével és ezrével szállították le a hungarákat tengeren túlra vagy északra muszkáéknak, máskor a Balkán, Kisázsia csapszékes lebujaiba. Aranyhegyekről álmodoztak, paradicsomi élet-ről, mert a lányok testével kereskedők egytől-egyig pompás mesélők, a kik együgyü, botorul hiszékeny lányokkal könnyen bánnak. A gazdag ültetvényes vagy exotikus hercegei helyett pedig azután részeg matrózok durva öleléseinek lettek martalékjaivá szinte állati rabszolgasorsban. A ki nem tört meg, azt korbács és koplaltatás segítette hozzá, míg végre a legdacosabb is fásultan bukott bele abba a moosárba: a mindenki leányai közzé, a honnan nincs visszatérés.

A főkereslet a dalos, parázsszemű és karsu dereku magyar lányé volt. Hajtották hát tömegével a lánykereskedés piacra és így lett az elcsábított, elkerített, megejtett lányoknak sokat mondó neve «Hungara». A veszedelmet, a szégyent azonban végre észrevették nálunk is és lkaröltve a lánykereskedelem ellen alakult nemzetközi ligákkal a büntetőtörvény kiegészítését

czélzó novellával, mely a kerítést és lánykereskedést szigorú paragrafusokkal vonta büntető szankció alá, gyökeres gátat vetettek a bugarák tenyésztésének.

A társadalom is megmozdult és irtó háborút izent a rabszolgaság utolsó korcsfaja: a lánykereskedelem ellen. Sűrűn tartottak nemzetközi konferenciákat. Eredményök az úgynevezett «Párisi Egyezmény» lett, melyet ma már minden állam becikkelyezett. Nálunk az 1912. évi XLIX. t.-cz. és az 1912. évi L. t.-cz. iktatta be. Ezzel kapcsolatban szervezték azután az «*Érkölcsrendészeti Központi Hatóság*»-ot.

Ennek a központi hivatalnak vezetősége a belügy-minisztériumban van, maga a hivatal azonban a budapesti államrendőrség kebelében, az erkölcsrendészeti ügyosztályban dolgozik. A központi hatóság feladatait a következőkben állapítja meg a miniszteri rendelet:

1. A lánykereskedés elnyomása végett létrejött és az 1912. évi XLIX. t.-cz.-be iktatott nemzetközi megállapodás 1. cikke értelmében feladata *közponosítani* minden értesítést, mely arra vonatkozik, hogy asszonyokat és lányokat külföldön való kéjelgés céljára megkerítsenek. E végből joga lesz a többi szerződő államok mindegyikében felállított hasonló szervezettel közvetlenül levelezni.

2. A lánykereskedés elnyomása végett Párisban létrejött és az 1912. LXII. t.-cz.-be iktatott nemzetközi egyezmény 7-ik cikke értelmében köteles a többi szerződő államok hasonló hatóságainak közvetlenül megküldeni a belföldön előfordult elítélésekre vonatkozó *büntetőlapokat*, ha a most idézett egyezményben meghatározott oly bűncselekményekről van szó, a melyek tényálladékanak egyes elemei különböző országokban valósultak meg.

Az erkölcsrendészeti központi hatóság a külföldről hozzáérkező büntetőlapokat hiteles másolatban megküldi az «Országos bűnügyi nyilvántartásnak és a horvát-szlavonországi országos kormánynak».

4. A *belföldi hatóságok kötelesek* az erkölcsrendészeti központi hatóságot feladatainak teljesítésében *támogatni* és megkereséseinek, a mennyiben törvényes akadály nem fog fenn, eleget tenni...

A hatósági akciók mellett természetesen a társadalom szintén nem pihen. «A lánykereskedelem elleni egye-

Hegedüt, harmonikát, tárogatót, és a többi hangszereket általánosan elismert legjobb gyárim. szállít.

MAGYARORSZÁG LEGNAGYOBB HANGSZERGYÁRA



STOWASSER J.

cs. és kir. udvari és hadsereg szállító, a Rákóczi-Tárogató feltalálója, Budapest, II., Lánchíd utca 5. — Gyára: Öntőház utca 3. — Régi hangszerék javításán, vételén és használatán.



sület-ben ma az ország legkiválóbb elemei tömörülnek, a kik nagyszerű áldozatkészséggel és buzgósággal fúradoznak azon, hogy a lánykereskedésnek ezt a nemzetközi metelyét minél sikeresebben kioperálhassák a mi fajunk és országunk testéből.

Talán mondanunk sem kell, hogy a rendőrségeknek és esendőrségeknek serény munkája, melynek a büntetőnovella szigorú, keményen megtorló rendelkezései biztosítják a hatékonyságot, másképp pedig a társadalomnak segítő támogatásának sikerült is eredményeket elérni, és ma a lánykufárok hada alaposan kitakarodott ebből az országból. A «Hungara» megszágyenítő jelzője már vesztett jelentőségéből. Nem mutogatnak többé ujjal Magyarországra, mint a hol a becstelenség szabadon garázdálkodhatott. Ellenkezőleg elsőeknek küzdöttük fel magunk amaz országok közzé, melyek bevált intézkedésekkel és kemény eréllyel sikeresen harcolnak a lánykereskedés gyalázata ellen.

Mert viszont magától értetődik, hogy a nemzetközi intézkedések ellenére sem szűnt meg ez a szégyenletes iparág. A lánykereskedést nem lehet beszüntetni. Törvény, hatóság, társadalom gátat vethet neki, de ki nem pusztíthatja. Mert a lánykereskedésnek mélyen a társadalom mélyén fekvő okai és elősegítői vagyunk. Nem beszélünk az általános erkölcsi romlottságról, a minden rétegekben néha oly megdöbbentően mutatkozó léhaságról és könnyelműségről, mely képes ma becsületet, erkölcsöt csak úgy áruba bocsátani, mint valami forgalmi cikket. Inkább csak a lánykereskedésnek egy sokkal általánosabb okára mutatunk rá. Ez a *gazdasági nyomor*.

A rongyokba burkolózó becsület mindig irigyen tekintett a cifrázkodó, henyé bűnre... és mindig vannak és lesznek, a kik egy hő, vígasságba fuló élet kedvéért — még garabok kedvéért is — a szerelem piaczára mennek. Hátha még a kizó szükség, a legrosszabb tanácsadó űzi őket!

Nemkülönben ezimborája a lánykereskedőknek a «kulturális elmaradottság». A műveletlenség, a tudatlanság. A kufárok áldozatainak tömege mind ez olyan országokból toborozódnak, hol a szemhatáron nem látnak túl: inség dől a portákon és sötétség lakozik a lelkekben.

Klasszikus példa erre Galiezia és Oroszország. Kivált az utóbbi, a hol a zsidó nemcsak nekünk hihetetlen nyomorusággal küzd, hanem üldözött, elnyomott faj is. A zsidóságnak fele Oroszországban olyan existenciában tengődik, melyekhez képest a mi proletárainknak élete még fejedelmi élet. Egy hat főből álló családnak alig van két koronája egy hétre. Szellemileg is olyan nyomorgók. Nem esoda, ha Hebron nyomorgó rózsái kész hitelt adnak a gazemberek csábos ígéréteinek. Máskor meg az elkeveredtség hajtja őket csapatostul a lánykufárok karjaiba.

Oroszországban még az sem ritka, hogy a szülők tudva adják el lányukat a lánykereskedőknek. Az ébség nem erkölcsösökodik. Így lesz azután az, hogy a nemzetközi lánykereskedésnek majd háromnegyedrészke Kelet-Európából keleződik.

Nemrég Jekaterinoslawban letartóztattak egy lánykereskedőt, ki számos ügyökkel «dolgozott» Délországban és száz számra kerítette a lányokat. Sok fiatal lányt adott el a poltawai és odesszai nyilvános házaknak és magas proviziókat fizettetett ki magának. Majd megint kicsalta innen az eladott lányokat és másfelé értékesítette őket. Ez nyakát törte. A becsapott tanyatulajdonosok feljelentették és a rendőrségnek kézreadtak. A lánykereskedő feje volt az orosz lánykereskedésnek. Csak első osztályban utazott, elsőrangú szállóban lakott, fogatot tartott és a legkülönbözőbb kormányzóságokban 40 asszonyt tartott, kik vakon követték utasításait.

A lánykereskedéseknek központja Oroszországban Varsó és Odessza. A titkos ügyöksegeknek szála mind ott futnak össze, a szállítmányok innen vándorolnak kifelé. A rendőrség pedig?! Az pedig keresi a birodalom ellenségeit, mert az atyuska földje nagyon nyughatatlan. Egyébiránt még ilyen jámbor sem mindig az orosz rendőrség. Egy Szentpétervárt — hocsúnat Petrogradon — megjelent német ujság egy-két évvel ezelőtt például a következő hájos esettel emlékszik meg erről:

«Chailarban (Mandzsuria) egy nagyon vállalkozó rendőrfelügyelő egyik túrt ház tulajdonosnőjének hadat üzent. Addig kellemetlenkedett, míg az megszökött, mire a gazdátlan házat maga a rendőrfelügyelő vette gondozásba. Mint ügyes, szakértő üzletember azután minden eszközt megragadott, hogy az áru felfrissítéséről gondoskodjék és a helybeli lakosság legmesszebbmenő igényeit kielégítse. Chailarban egyszerűen sűrű raziákat tartott azokra a passus hijján lévő asszonyokra és lányokra, a kik valakivel viszonyt folytattak. Ha valamelyik a kezébe került, csak két ut között választhatott; vagy felvételte magát a «házo» tagjai közzé, vagy illetőségi helyére tolonezolták.» Nem tudni, hogy ez az üzlet miképen fejeződött be s hogyan fogták fel a feletlen hatóságok.

Egyáltalában Mandzsuria felé is nagyon kifejlett lánykereskedés folyik. A katonai kormányzóság ott nem egyszer lányokból, asszonyokból valóságos tömegszállítmányokat fog el.

Mindöz nem lep meg, mert elvégre — Oroszországról van szó. De a maga műveltségével oly önteteszegő és nagyképűn hivalkodó nyugat sem ment az efféle «közéleti» jelenségektől. Például Amerika, a hol délen és északon egyaránt rosszul állnak a dolgok s a lánykereskedők nem egyszer még a rendőrségek jóvoltából is eléggé kipárnázott utakon haladnak. A newyorki rendőrség korrupciójáról csak a közelmulthan derültek

Ha fáj a feje

ne tétovázzék, hanem használjon azonnal

Beretvás-pastillát

mely 10 percz alatt a legmakacsabb migráint és fejfájást elmulasztja. — Ára K 1.20. — Kapható minden gyógytárban.



Az északi harcztérről. Lövéldőzés gépfegyverből egy orosz repülőgépre.

ki borzalmas szemelvények, melyek között nem utolsó az, hogy a rendőrség úgyszólván megadóztatta a lánykereskedőket, minék fejében a rendőrség nemcsak szemet hunyt, hanem akár krónikus vaklásra is kötelezte magát.

Bőven folyik tehát a lelekrásárlás Ameriká an is. Köteteket lehetne írni az amerikai lánykereskedők praktikáiból. Egy-két szemelvény hadd álljon itt is!

Nemrég New-Yorkban általános feltűnést keltett az a csaknem mindennapos jelentés, hogy hol itt, hol ott tűnt el egy-egy csinos asszony vagy lány. Nyilvánvaló volt, hogy lánykereskedők keze játszik közre, a kik teljes csendben és minden feltűnés nélkül „dolgoztak” már-már hihetetlenül óriási a ányokban. Egy érdekes véletlen végre nyomra terelte a rendőrség figyelmét.

Egy Majrie Grant nevű bájos és nemrég férjhez ment asszony egy este végignézett egy mozielőadást. A mozi an nem voltak sokan s a mellette lévő hely is üres volt. Ezt a helyet nemsokára elfoglalta egy csinos arcú nagyon elegáns fiatal férfi. Előadás közben az asszony hirtelen erős szurást érzett a jobbkarján. Kétségbeesve vette észre azután, hogy a kéz pár pillanat alatt teljesen elvesztette mozgó- és érzékelőképességét s nemsokára az öntudata is kezd elhomályosulni. Támolyogva hagyta el helyét s kiment a ruhatárba, hol éppen hogy még elmondhatta a szolgának a rosszul-lét előzményeit, mert azután elvesztette eszméletét.

Sietve telefonáltak a rendőrségre, a honnan egy pár perc alatt ott termett egy orvos és két detektív. Az orvos megállapította, hogy valaki tüsszurással egy gyorsan bódító szert fecskendezett be az elájult nő karjába. A detektívek azonnal munkába léptek s a nő elegáns szomszédját még a moziban sikerült elfogniok. A tartóztatott fiatalember hangosan tiltakozott az elfogatás ellen. Nem is látta ezt a nőt, erősködött. E re megvizsgálták az ülőhely alatti padozatot s a corpus delictit, a méregtartalmu csöves tűt megtalálták.

Ezzel kiderült, hogy a titokzatos eltűnéseknek igen érthető oka van. A lánykereskedők felkeresték a mozikat és színházakat, leültek magányos nők mellé, a méreggel elbódították s mikor teljes lett a zavar, az illető kiadta magát az elájult nő férjének vagy fivérének s a közönség még neki segédkezett. Az eszméletlent az autóba vitték s az elrobogott.

Jelentkezett is azután a new-yorki rendőrségen egy fiatal lány, a ki hasonló ka andot mondott el. Fényes tükros teremben ébredt fel s két férfit látott maga mellett. Borzasztó küzdelembe került, míg a bünbarlangból kiszabadulhatott.

A lánykereskedés Amerikában annyira kitűnő üzlet, hogy ebből meg lehet milliomosodni is. Veszedelmes nemzetközi typosok vonulnak meg odaát, a kiknek üzelmői az egész világra terjeszkednek ki. Megdöbben-tőn riktó példát szolgáltatott erről a következő hír, melyet egy amerikai lap közölt:

„Kitűnő fogást csinált az omahai rendőrség, mikor

szinte véletlenül kezébe került egy az egész világot bejárta gazember, a kinek valódi kilétét és nevét, sőt származását is homály fedi. Annál nehezebb a rendőrség munkája, mert ez a notorius lánykereskedő, a ki magánéletében milliomos és szerepet vitt egriéniség volt, 10 városban saját palotáiban lakott és mindenütt más néven. Volt kasiélya Pétervárt, Wladiwostokban, Szmirnában, Kairóban, Bombayben, Buenos-Ayresben, Chicagóban, Johannesburgban, Szalonikiben és Mexikóban. A melyik országban élt, annak fiaként szerepelt és így 20 éven át nem bírtak nyomára akadni, hisz a milliomosra, a ki egyszer John Barry, Hans Wittner, Abbas Csaus bey, Sennor Bonnavito, máskor Petrovics Nikolaj vagy Boskowitz Herman néven szerepelt, gyanakodni nem mertek. Letartóztatásakor hét különböző állam útlevelét találták nála és egy csekkönyvet félmillió rubel értékben. A rendőrség annyit máris megállapított, hogy a legutolsó név alighanem a valódi neve és hogy a lánykereskedő oroszországi származású. Ennek az embernek a saját feleségei voltak leghűségesebb keritőtársai, mert a ravasz ember minden városban egy-egy vele összeesküdött feleséget is tartott.

Boskovitz Chicagóból utazott San-Franciscóba s elfáradva Omahában kiszállott, hogy néhány napig pihenjen. Nem is lett volna semmi baja, ha őt lány nincs állandóan a kíséretében, a mi a rendőrségnek mégis csak feltűnt. Ezek a szerencsétlen lányok, mind válogatott szépségek, mint nevelőnők, guvernántok, felolvasók lettek hozzá szerződötve, persze Sir John Barryhoz Chicagóban s a feleségénél voltak hat héten át. A lányok tényleg azt hitték, hogy egy előkelő milliomosnál vannak, mert a látszat azt mutatta. Sejtelmünk sem volt a dolgok mikénti állásáról, miért is, a mikor mister Barry azt mondotta, hogy Bombaybe utazik a lányát meglátogatni s a guvernántokat is magával viszi, azok nem ellenkeztek, sőt örültek a szép utazásnak.

Omahában véget ért a dicsőség, a rendőrség lefűlte a milliomost. Átkutatták a levelezését s akkor kiderült, hogy az őt lányt egy bombayi nyilvános háznak adta el fejenként 10,000 dollárért. Tehát olyan jó üzlet volt, a miből futott a kójutazásra is. Ilyen módon ez a gazember néhány milliót kitevő vagyont harácsolt össze s körülbelül másfélszezer lányt adott el 15 év alatt különböző nyilvános háznak.

Palotáiban állandóan fogadta fel feleségei mellé a társalkodónöket s egyéb női alkalmazottakat. A lányokat néha félévnél tovább tartogatta magánál, minden jóban volt részük, meg voltak elégedve s így gyanutlanul követték a lánykereskedőt: azokra az utazásokra, honnét nem volt többé visszatérés.

Ennek az igazán amerikai izű lánykereskedő esetéből is látható, hogy mily arányban érvényesülnek odaát a kufárok. Nem csoda, ha Rockefeller, a híres milliárdos, ötven milliót ajánlott fel a lánykereskedés meggátlására.

De nézzünk másfelé is! Az ó-világ sem sokkal



Az északi harcsterről. — Is etmon tábori tarucz-útog lövésro kőszon.

különb. Így például a párisi Sodoma piacának is mindig erős felhajtásra volt szüksége. A nemzetközi lányárut a nemzetközi világ gyűlhelye, mely a vidámság fővárosában elsősorban mulatni akar (ámbátor ma mennyire másképpen van a francziák rettenő fővárosában!) mindig nagyon megbecsülte s a boulevardokon repkedő pillangókkal erős versenyre léptek a külföldi race-lányok is. Mindamellet a francia honi prostituált termékek is kellő méltánylásban részesültek.

Élénk világot vet arra a következő eset, a mely egy évvel ezelőtt járta be a párisi lapokat.

Egy Bois de Colombe-ban ülésező lánykereskedő-konzorcziomot leplezték le, melynek feje vagyonos és tekintélyes polgár volt. Sörgyáros, a kinek erről a mellékjövedelméről halvány sejtelmük sem volt a polgártársaknak. Minden jótékonyágban benne volt. A különben vidám úr ott elnökölt minden vigalomban, sőt a derék, becsületes *Ribal* apó nélkül efféle elképzelhető sem volt. Közbe nagyszerűen tollasodott. Hollandiában többek között egy pompás szállodat épített.

Ki hitte volna róla, hogy veszedelmes lánykereskedő banda fejét tisztelik benne?! Pedig úgy volt. Nagyban ment az üzem. Egyiksegédje például a tiszta jövedelemből versenystállókat tartott. A Bois de Colombe-ban székelő társaság szervezett dolgában messze felülmúlt minden eddigi üzletet. Londonba, New-Yorkba, sőt Venezuelába és Transvaalba is szállítottak. A főmunkatárs s csábító egy *Dumotier* nevű úr volt. Az ellenállhatatlanok fajtájából való volt, a ki látszólag a maga számára hódított, de azután a letört liliomokat pontosan elraktározta ebben vagy abban az örömbázban. A munkatársak közül kivált azután egy fehérhaju matrona is, a ki rendszerint a kórházakat látogatta és anyai módon vigasztalta a szegény lányokat. Gyümölcsöt, frissítőket hozott nekik s mikor elhagyták a kórházat, már volt foglalkozásuk valamely — nyilvános házban.

Ribal apó bandájánsk letartóztatása után egy belga lánykereskedőre is került sor Párisban, a ki kedvesével együtt működött. Mikor könyveit lefoglalták és átvizsgálták, kiderült, hogy a cégársak évenként 20—30,000 frankot kerestek.

A lánykereskedésnek még igazibb gyűlhelyei azonban Párisban, illetve Franciaországban a *littos* bordélyok: az úgynevezett *maisons à rendez-vous*, a kik felett az előkelő üzletfelekre való tekintettel a rendőrség is kiméletesebben suhogtatja vesszőjét. Ezekben a megrendelt «ártatlanságnak» van a legnagyobb ázsioja.

A mi a lánykereskedők működési rendszerét illeti, arról már adtunk néhány izelítőt, melyekből eléggé látszik, hogy az eszközökben egyáltalában nem válogatósak. Igyekezetük nemcsak az áldozat elaltatására irányul, hanem féltő gondossággal, a legtarkább trükkökkel dolgoznak azon is, hogy a hatóságok éberségét is kijátszszák.

Egy német lánykereskedő-konzorcziom például élő-

képekkel dolgozott. Mint impresszáriók léptek fel, kik művészi életképekre alkalmas hölgyanyagot keresnek.

«Csinos, fiatal leányokat keresünk művészi czélokra...» szoltak az ujsághirdetések. A jelentkezők szerződést kaptak s aztán vitték őket Párisba, Amsterdamba, Brüsszelbe, a hol megszöktek tőlök. A gyámoltalan teremtésekhez azután a társaság másik része csempészte be magát, a mely már könnyen pubitotta meg a mindentől kiforgatottakat. Azalatt pedig az «impresszáriók» megint visszafordultak Németországba, hol újra kerestek csinos, fiatal leányokat «művészi czélokra».

Ausztriában és Magyarországon pedig énekes- és tánczosnőknek toborozzák a leányzikket, mely a félvilág csábos hazájába: Oroszországba megy. A vengerskának ott nagy a hire. A szöke oroszok állítólag bomlanak a napsütötte puszták feketeszemű leányai után.

A jó hely, jó állás s egyéb beigéréssel való kápráztatás különösen a cselédleányok körében hódít. A vonat persze éjszaka megy, s mire a szerencsétlen az álmodot kidörzsöli szeméből, már esetleg a Balkánon: Belgrádban, Boszniában találja magát.

Nálunk még álarcz alatt dolgozik a lánykereskedés. A Keleten azonban még valósággal brutális rabszolgavásár folyik. Kinában például már zsenge korban viszik ki a sárga géasajelőlteket Amerikába. A taksa is megvan. Egy-egy leányka ára 450 dollár.

A kilenczvenes években Hongkongba behajózott egy japán hajó. Orresavaró bűz áradt ki a belsejéből. Átkutatták a hajót és a szénraktárban nyolcz leányholttestet és négy élő japán leányt találtak, a kiket ezek a rabszolgakereskedők dugtak el. A szállítmányon Hongkongban akartak túladni. Tömegszámban vették valamikor Tokióban és Yokohamában a kicsi japán leányokat s vitték San-Franciscóba, hol elárverezték őket.

India nemkülönben góczpontja a Kelet felé irányuló lánykereskedésnek. A főszállás Bombay, a hol egy klub igazgatta az üzletet, melynek hálózata egész Ázsiára terjedt ki. Csak a sajtó és az angol hatóságok erélyes közbelépésének sikerült ezt ártalmatlanná tenni. Ügynökök gárdája működött Európában is ennek a klubnak az érdekében. Házasuló kedvű leányokkal könnyen elhitették, hogy az indiai európai hivatalnokok asszony, még pedig európai asszony után vágyódnak. Egy-kettőre felvehetik tehát ott Hymen lánczait nagyállásu, jólkereső férj oldalán. Másokat meg nagyszerű állások beigérgetésével kápráztattak el. A főczél volt, hogy legyenek ott messze-messze idegenben... a többi magától jön s a szerencsétlenek mindenképp elpusztultak.

Az egész világot átjáró mételty ellen dolgozik tehát az a mind erősödő mozgalom, mely a lánykereskedésnek gátját akarja vetni. Nemzetközi szervezetek állnak ennek az élén, nemzetközi egyezmények egyengetik útját. Hogy azonban sikere legyen, ahhoz mindenkinek hozzá kell járulni. Nekünk is, kiknek most már kiméletlen megtorlással szolgáló törvények adnak mó-



Az északi harctérről. — Harcz után.

dot, hogy éberségünkkel és óvatos, majd erélyes beavatkozással szintén részeseivé lehessünk annak az ideális cél szolgálatának, mely a leánykereskedés elleni ligák képében most már az egész civilizált világon meg akarja szüntetni a régi rabszolgakereskedésnek ezt az egy, még fennmaradt válfaját.

ÁLTALÁNOS ISMERETEK.

A modern hadvezér.

A kultúra haladásával nagyon természetesen velejár, hogy minden embernek, a ki valamely foglalkozást űz, ma egészen más képességekkel kell bírnia, mint p. o. ezer, vagy épen tizezer év előtt. Különben nem boldogul. A ki a történelem előtti korban a legfinomabb varrótűket állította elő a rénszarvas csontjából, az ma nehezen igazgatna el egy modern tügyarat, még az esethen is, ha többi embertársaihoz képest aránylagosan fejlődtek volna is tehetségei. Mert a kézügyessége ma nem érvényesülne megfelelő arányban s a gyár igazgatása egészen más lelki diszpozíciókat feltételez.

S az összes foglalkozások között talán egy sincs, a mely ma olyan egészen más tulajdonságokat feltételez a mult korszakokhoz képest, mint a katonái, nevezetesen pedig a badvezető.

Az ókor primitív viszonyai között az volt nemcsak a legkiválóbb dalia, hanem a legjobb badvezér is, a kiben legnagyobb volt az izomerő. A ki legnagyobb tudott űzni a firkóval, vagy legmesszebbre tudta hajítani a dárdát, a ki tehát ma a sportversenyeken állítaná fel az új rekordokat. Még Homér is ebből a nézőpontból értékeli a maga hőseit, noha az ő korában már másnemű képességek is érvényesültek a háború intézésében. Az ő hősei csupa atléták. A mikor Achilles Patroklosz torát űli és díjakat tűz ki a versenyekre, a futásban, a gerelyvetésben, a nyilazásban s minden izmokat igénylő mérkőzésben: királyok és vezérek nyerik el a díjakat. Úgy itéli: ilyenek az igazi királyok. Még a bátorságot sem tartja annyira szükségesnek, mint a testi erőt; hősei akárhányszor megfutamodnak, a nélkül, hogy ez csorbát ejtene az ő szemében preztizsükön. Diomedes elfut Hektor elől, Hektor viszont Achilles elől szalad. A ravasz Ullisszeszt jóindulatu mosolylyal kíséri ugyan a költő az ő fondorkodásaiban, melyek többet használnak a győzelem biztosításához, mint a legnagyobb hőstettek, de igazán lelkesedni érte is csak akkor tud, mikor a hajóknál kizitusában apriteja az ellenséget, vagy a mikor megfeszíti az ősi ijt, melyet felajzani Penelope kéroinek nincs elegendő fizikai erejük.

S ha a későbbi korszakokban nem is okvetlenül szükséges a hadvezérben a kiváló testi erő, a bátorság és a harci elszántság elengedhetetlen feltétel marad. A jó hadvezérnek egyszersmind hősnak is kell lennie. Ehez képest nemcsak részt kell vennie személyesen is az összeütközésekben, hanem ép ott kell lennie, a hol a tusa leghevesebb, legvéresebb. Az a megdondolás, hogy mikor a vezér, vagy ép a király elesett, akkor a csata is elveszett: nem öldbatta fel ez alól a kötelesség alól a vezetőt. Mert másként gyávának nezik, a kinek zászlai alatt nem harcolnak valamire való seregek. E tekintetben csak egy kivételt tudunka régi korból: Augustus császáráét. Ő nem állott a katonái élére a csatákon, mint nagybátyja Julius Caesar, vagy mint ellenfele Marcus Antonius s csak kivételképen tette ki magát

személyes veszedelemnek. Pedig még kevéssel az ő kora előtt Marius naponta megjelent Rómában a Mars mezőn s ötvenkét esztendő s kora daczára résztvett az ifjuság gyakorlatain, mutogatta, mily könnyen forgatja a kardot s kezeli a dárdát, hogy rászavazzanak a polgárok, a mikor vezért fognak választani.

Az egész középkoronát a személyes vitézkedés állandó kötelessége maradt a vezérnek. Sőt fokozódott e kötelesség a lovagi szellem következtében. A király lett az országban az első lovas s így neki kellett legbátrabbnak lennie, neki nem volt szabad kitérnie a veszély elől, de fel is kellett azt keresnie. Sőt a személyes küzdelmes is úgy kellett végigharczolni a csatamezőn is, a hogy az a lovagiasság akkori-szabályainak megfelelt. E szabályok p. o. annyira lealacsonyítónak tartottak minden hátrálást, hogy a német lovagok lenézték székely lovasaink harcsmódorát, a kik a March melletti csatában, (mikor Habsburgi Rudolf és Ottokár cseh király között folyt a küzdelem), cselből megfutamodtak s aztán lekasabolták az utánuk nyomuló cseheket.

A lovagiasságnak ez a szelleme még békeidőn is megkövetelte a királytól, hogy résztvegyen a bajvívásokon, mint a hogy nemcsak Mátyás királyunk küzdött meg Holubárral, de megküzdött sok más fejedelem is, leeresztett sisakrostélylyal, ismeretlenül, az idegen leven-tékkal. Magokat a csataterveket pedig már előre úgy állapították meg, hogy a király személyes közbelépésének legyen a legnagyobb szerepe s az ő hősiesség voltának megnyilatkozására nyílják a legfőbb alkalom. A szerencsétlen mobácsi ütközetnek a tervét is így csinálták meg. A legelső sorban a magyarok állottak Tarczay alatt, hogy az első támadás az övék legyen. A második rendet Korlátkövy Péter lovasai képezték, a harmadikat pedig a csehek Schlick István vezetésével, — mert II. Lajos egyszersmind cseh király is volt. Utánuk következett maga a király kevés számú kísérettel. Ha az első három sor megtörte az ellenség erejét, az övé leendett a legdúsabb aratás; ő kaszabolhatott volna le legtöbb ellenséget azzal a válogatott ezer vitézzel, a kik Drágffy vezérlete alatt a hátvédet képezték.

A középkor lovagi szellemének ezen parancsa alól csak a Habsburg-uralkodók emanczipálták magukat mint császárok, de nem azért, mintha kevéssébbé bátrak lettek volna másoknál. A lovagi erényekre nagyon is sokat adtak ők is, de oly túlzott képzetük volt a császári méltóság fensége felől, hogy azzal a közönséges csatában való résztvevés meg nem fért. A bogy nem illett a császárhoz, hogy p. o. átvizsgálja miniszterének a számadásait, (a kik aztán loptak is derekasan), ép úgy nem illett a kézi tusa és a tábori élet. S a hogy V. Károly Granadában tartózkodott, mialatt seregei Páviánál küzdöttek az európai hegemoniáért, ép úgy átallozták volna az osztrák tagjai még csak katonai uniformist is ölteni, egészen addig, míg II. József szakítani mert ezzel az előítélettel.

Napoleon végét vetette teljesen azoknak a középkori poetikus és lovagias hadviselési formáknak, a mikor megtörtént p. o. az is, hogy a francia badvezér azt az üzenetet küldte a szemben álló angolokhoz: «Önök löjjenek először Uraim.» Az ő korában teljes anyagi és erkölcsi erővel küzdöttek egymással a nemzetek, a harczolók száma óriásilag megnövekedett az előbbi állapotokhoz képest s a fővezér feladata egészen megváltozott. Olyan hadseregeket, a minők p. o. Lipcsénél állottak egymással szemben, nem lehetett oly módon győzelemre vezetni, hogy a vezér az oszlopok élére állva vezesse a rohamot. A nagy kiterjedésű frontot át sem lehetett

többé tekinteni. A parancsnok csak úgy tudott egységet hozni a műveletekbe, csak úgy bírta mozgatni az egyes seregrészeket s parancsait is csak úgy tudta közölni az alvezérekkel, ha saját személyére nézve a front mögött foglalt állást. Még pedig jó mesézire, a honnan egyforma könnyen érintkezessék mindkét szélső szárnyal és a centrummal és a honnan egyszersmind a leg-szélesebb áttekintést is nyerhetett. Nemcsak az tartotta ezentúl vissza, a küzdelemben való személyes részvételről, hogy az ő esetleges elestével a csata is elveszett, hanem főként az, hogy másként, mint a tűzvonalon kívül állva, nem is tudta vezetni a sereget.

Egyes különös esetekben azonban, kivált kisebb ütközetek válságos pillanataiban előfordult ebben a korszakban is, hogy a fővezér is beleelegyedhetett a kézi tusába, sőt a jó vezérnek meg is kellett ezt tennie. Ha p. o. egy csatának kimenetele attól függött, hogy valamely szuronytámadás miként sikerül, akkor Napoleon is, mint tudjuk, a rohamó hadak élére állott. Így tett az arcole-i hidon, mikor a roham sikerétől függött a diadal, mikor a vezért nem tarthatta vissza más kötelesség a harcvezetéstől és mikor az ő jelenléte fokozta a legénység lelkesedését. Így tett akkor is, mikor Lobau szigetről előtörve, egyetlen nagy rohamra központosította seregének egész erejét; de így tett nagy ellenfele, Károly főherceg is, a ki Wagramnál zászlóval kezében vezette tűzbe a csapatait.

Kétségtelen, hogy a vezérnek ilyen fellépése, mely az ő személyes bátorsága mellett bizonyít s mely a legénység szemeláttára megy végbe, nagyban fokozza az iránta való bizalmat és lelkesedést. Pedig a győzelemnek ez az egyik leglényegesebb feltétele. És a napoleoni korszak, valamint az utána következő félszázad, a legnagyobb emberi kvalitásokat követelte meg a hadvezérektől s az eredmény legnagyobb mértékben függött az ő személyes tulajdonságaitól. Mert ép e korszakban volt az, hogy személyesen is közbe kellett koronként vágnia, a mellett bölcs megfontolással kellett vezetnie egy sok százezerből álló nagy apparátust.

E korszak hadserege még nem oly nagyszámú, hogy a vezér ne ismerhetné az összes alparancsnokokat s néha teheti — mint Napoleon, — hogy az egyes köz-katonák nevét is tudja s számon tartja a tetteiket. Az ő személyes érintkezése a harcosokkal még közvetlen s emelheti a hangulatot. Általában e korban a vezér tehetségei a legnagyobb mértékben érvényesülnek s a siker a legnagyobb mértékben függ az ő személyétől. Azért a kiváló hadvezérnek úgyszólván ideális embernek, a férfiúi tökély megtestesülésének kell lennie, a ki a leg-ellentétesebb tulajdonságokat egyesíti magában s valamennyit kiváló mértékben. Az ily vezér, kell hogy bátrak bátra legyen, a ki kellő pillanatban koozkára mert tenni mindent, de a mellett fokozott óvatossággal kell fel-fegyverzettnek lennie minden veszélylyel szemben. Kiméltlen és kegyetlen az ellenséggel, résztvevő és szerető testvér a bajtársaival szemben. Szigorú birája minden fegyvelemsértésnek és bűnnek, nyájas jutalmazója minden vitézségnek és hadierénynek. Takarékos a szükségletek felhasználásában, bőkezű adakozó, ha segíteni kell a katonát. Zsarnok parancsoló a harcmezőn, jókedvű bajtárs a fehér asztalnál. Könyörtelen minden szenvedés iránt, de könyörtelenül áldoz fel a győzelemért egész ezredeket. Elhatározása gyors, mint a villám, de fontolgatva állapít meg minden részletet. Még kitűnő író-nak és szónoknak is kell lennie; Napoleon hadi parancsai oly tömörök és világosak, hogy büszke lehetne

fogalmazásukra egy akadémikus; néhány szóba foglalt szónoklatai hatásosabbak Cicero orációinál.

Aztán jönnek a modern seregek, a vezért más feladatok elé állítják s a romantikának vége. A ki hősködik, vagy csak a tűzvonalhoz közeledik, veszedelemnek teszi ki az egész sereget. III. Napoleont Solferinónál majdnem elfogják Edelsheim-Gyulay huszárjai, a szedáni ütközet katasztrófális voltának egyik oka az, hogy Mac-Mahon a fővezér megsebesül. A fővezérnek hátul a helye, a hová ellenséges löveg el nem ér, a hol intézkedéseiben meg nem zavarhatja az ellenség.

A legújabb technika berendezései itt szolgálatára állanak. Irodáját telegráf- és telefon-huzalok kötik össze az egyes alparancsnokokkal és seregrészekkel. Egyre kapja az értesítéseket és küldi a parancsokat. A hová nem vezet telefon, oda automobilon viszik az utasításokat s repülőgépek hozzák az ellenség mozgulatairól szóló híreket.

A vezér nem jár többé gyorslábú paripán a harcoló sorok között, hanem esetleg egy vasuti kocsi uti fel irodáját, mint tette Kuropatkin Mandzsuriában s a kiterített térképre hajolva tanulmányoz minden seregmozdulatot. Ma már erősen titkolják azt is, hogy hol van ez az iroda. Mert az ellenséges repülőgépekről dobott bombák örökösen veszélyeztetnék ezt a helyet. Vilmos császárról sohase tudni, mely vidéken van a hadiszállása, ép oly kevéssé ismeretes Hötzendorf-Conradé. Úgy élnek ott a vezetők elzárkózva, mint a modern kereskedelmi házak főnökei, a kik irodájukból irányítják összes üzleteiket, az oceánon túl fekvő gyarmataikat, a tengeren uszó hajóikat és az egész országban működő kereskedéseiket.

A hős vezér szeme a csatarendben hadsorok fölött nem ragyog már „mint páncélos hadisten”, de feladata ez által nem lett könnyebb. Sokkal bonyolultabb lett és sokkal több munkát követel. A személye iránt való lelkesedést is fel tudja költöni, de arra csak egy eszköze van: a győzelem.

KÉPEINKHEZ.

Az északi harctérről.

A hadi technika számtalanszor tökéletesített eszközzeit; az ágyút és a gépfegyvert állítják elének azok a képek, a melyeket a jelen számunkban közreadunk. Mind a kettőnek igen sokféle válfaja van használatban, de — katonai felfogás szerint — még mindig nem elég ahhoz, hogy a mindenben újabb és újabb felfedezésre törekvő emberiség igényeit a modern alapokra fektetett háboruszkodás terén kielégítse.

Mint minden téren, úgy a hadi technika terén is meghonosították a géperő használatát. Egyrészt, hogy az emberi erő és gyorsaság hiányait pótolják vele, másrészt, hogy az igásállatok egynémely esetben való tehetetlenségéből származható hátrányokat magasabbfokú géperők alkalmazásával elháríthassák. Előbbit a gépfegyver, utóbbit a még egyedül nálunk alkalmazott ágyúszállító motorok helyettesítik, még pedig, mint a háborúban tapasztalhattuk, igen előnyös eredménnyel.

Ma, a mikor leginkább a tűzérségi harc dönti el a háború sorsát, az emberi erőnek csak másodrendű szerep jut a háborúban. Sokszor napokon át ott veszte-

gelnek a hadseregek kisebb-nagyobb egységei a harcmezőt átszegdelő futóárkokban és fedezékekben, míg egyszer rohamra és a kézifegyverek hathatós használatára kerülhet a sor. Az ágyúk dörögnek folytonosan mind a két részről, szórják gyilkoló, pusztító, romboló lövegeiket a csatatereken át nagy távolságokra s a harczoló seregek ezek védelme alatt csúsznak, kúsznak, ugrálnak folyton előbbre és előbbre, hogy egymást megközelítsék. Ha pedig már beérhetik egymást a kézi lövegekkel vagy már rohamra is indulhatnak, akkor meg ott kell lenni a gépfegyvereknek, hogy segítségére legyenek a várakozásban kimerült és türelmetlenségtől idegessé vált embereknek.

A különféle ágyúfajták közül a csapatok egymás elleni barczában leginkább a képeinken látható 15 cm.-es 5—6 km. lőtávolságu taraczkokat használják, mert erre a célra, valamint a repülőgépek távöltartására, a gépfegyverekkel együtt ezek is teljesen megfelelnek. Ha azonban megerősített helyek szétrombolása válik szükségessé, a 30¹/₂ cm.-es mozsarak jönnek alkalmazásba, a melyeket modern várerődök ostromlásánál a mostani háboru során oly híressé és rettegetté lett 42-esünk előznek meg.

E két utóbbi ágyúfajta előtt, mint az a háboru eddigi során már beigazolódott, telj sen eltörpül a hadi építészeti tudomány. S bizonyára még sok idő fog eltelni, míg az erődépítészet oly fokra fejlődik, hogy ezeknek az ágyúknak óriási lövegei falrahányt borsóként gurulnak le a védelmül emelt erődök páncézfalairól.

HIREK.

Adományok. A lét sitendő csendőrségi internátus alapja javára újabban a következő adományok folytak be, ú. m. Szederkényi Elek századostól, az előléptetése alkalmából gratulációk megváltása czimén 10 K és Hazai Antal őrmestertől 43 fillér. Az internátus alapvagyonát képező 33,959 K 99 f a honvédelmi miniszter úr engedélyével a most kibocsátott 1914. évi 6%-os magyar királyi adómentes állami járadékkölcsön-(badi-kölcsön) kötvények vásárlására fordított. A mi által e vagyon, a mellett hogy hazafias célt is szolgál, a névérték és vételár közötti különbözettel nemcsak tetemesen gyarapodott, de a vásárolt kötvények 6%-os jövedelmezőségénél fogva, az eddiginél gyümölcsözőbb elhelyezést is nyert.

Kiss János, őrmester bélyi őrsparancsnok, a harczterén elesett katonák özvegyei és árváinak segélyezésére 200 K 19 fillért küldött hozzánk. Ezen adományhoz Kiss őrmester és neje 10 K-ával, Szoboszlai Károly csendőr 7 koronával, az őrs többi legénysége pedig 5 koronával járult hozzá, míg 178 K 19 fillér Kiss őrmester neje nemes fáradozással folytatott önkéntes gyűjtésének az eredménye. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk.

Rablógyilkosság. Babulik Pál nyugdíjazott csendőr geletneki lakásáról október 1-én eltűnt. Hosszas keresés

után hullája szétronsolt koponyával a geletneki erdőben egy fenyőbokrban találtatott meg. A Nagy István járásőrmester garamszentkereszti járásparancsnok által bevezetett nyomozás során Bunya József őrsvezető cz. őrmester geletneki őrsparancsnok és Filacek Mihály csendőr cz. őrmester II-od altisztból állott geletneki őrsbeli járőr megállapította, hogy Babulik rablógyilkosság áldozata lett és a tettest Kozárik József geletneki lakos személyében kiderítve, az elrabolt tárgyakkal és bűnjelekkel együtt, az aranyosmaróti kir. ügyészségnek átadta. Tragikus végzete a sorának, hogy a ki egykor a rablógyilkosokat üldözte, maga is rablógyilkosság áldozata lett.

Ellenszegülés. Mester János, a kolozsborsai őrsre szolgálatételre beosztott tartalékos tizedes, november 21-én, Kolozsborsán, Bokis László ottani lakos ellenszegülővel szemben, annak súlyos, de nem életveszélyes sérülésével végződő szuronyfegyvert használt.

Gyász hírek. Fliesz György hadnagy, buziásfürdői, szakaszparancsnok, az északi harczterén történt megbetegedése következtében november 15-én Budapesten a Jendrassik-féle klinikán meghalt. Hült teteme a cs. és kir. 17. számú helyőrségi kórházból 18-án délután helyezettett a római katolikus vallás szertartásai szerint történt beszentelés után, bajtársi részvétellel, a budai farkasréti katonai temetőben örök nyugalomra.

Ehrmann Mátyás, ny. járásőrmester, testületünknek 38 éven át volt érdemes tagja, a koronás ezüst érdemkereszt tulajdonosa, október 13-án meghalt Fehértemplom. Az elbunyiban dr. Endrödi Jenő fehértemplomi gymnáziumi tanár édesatyját gyászolja. Nyugodjanak békében!

KÜLÖNFÉLÉK.

Angol költő az angolokról. Az angolok nagy költője lord Byron, balhatatlan művében a «Don Juan»-ban nem egyszer túlzottan őszintén nyilatkozik a magaelketlen, gyűlölködő és önző fajtajáról. E strófák közül a legjellemzőbb a következő:

Ha tudná, hogy lenézik! Ó, ha látná
Szép, nagy nevén a gyűlölet sarát:
Ha — kik lesik a kardot, mely levág rá —

Látná a népek végtelen sorát!
Mint ellenségre néz egész világ rá.
Több, mint ellenség: hűtlen albarát!
Szabadság volt a száján és adott
Helyette lánczot és börtönlakatot.

Mindezt Angliáról mondatja hőisével a költő és mondat vele még sok hasonlót. — Ám olvasónk észrevételét megtoldhatjuk azzal, hogy Byron akkor nem volt kiméletesebb és kevésbé őszinte hazájával szemben, mikor nyiltan, a maga nevében beszélt. Még anyanyelvét sem szerette, ezt írta róla: A mi durva északi füttyölésünk és torokbangunk, melyet úgy kell kisziszegnünk s kiköpnünk. — Az angol leányokról az a megjegyzése, hogy vajaskenyérillatúak. Az angolnemzetnek ezt kiáltja oda: Nem vagytok erkölcsös nép és ezt magatok is tudjátok. — Az akkori Tory-kormány fejről, az öngyilkossá lett Castlereagh lordról ezt írta Byron: Elmeteszette

a nyakát. Kicsoda? Az az ember, a ki hazájának már rég elvágta a nyakát. — Az epés költő nem kímélte az akkori trónörökösöt sem, a ki később IV. György néven került trónra. Őfenségét a következő kevéssé hízog szavakkal illette: A megvetett György; — bár Irország éhen vesz, a nagy György három métermását nyom; — koronát hord pojáczasüveg helyett; — ez az embervegyülék a fejetlen I. Károlyból és a szívtelen VIII. Henrikből, mindkét királyi vampir életretámadt benne. Talán ennyi is elég annak a megvilágítására, hogyan érzett és gondolkodott az angol irodalom egyik büszkesége a maga nemzetéről és honfitársairól.

Szentpétervár a háboru alatt. Egy svéd ujság tudósításában feleletet találunk arra a kérdésre, hogy a világháború közepette mit csinál Pétervár, a háborús csári birodalomnak máskor oly eleven és vidám életű városa. Azoknak a riadt lelkeknek a vigasztalására, a kik azt hiszik, hogy csak bennünket ér a háború minden baja és bánata, közöljük a svéd lap leírását, mely arra vall, hogy az oroszok sokkal nagyobbaknak látják a maguk veszteségét, mint mi a miénket. Nehéz és sárgásbarna köd fekszi meg Oroszország fővárosát — írja a lap tudósítója — melyet átláthatatlan fátyolba burkol. Ez a köd még feltünőbbé teszi a város sivár és ideges kedvét. Már négy napja terjeng a köd, mint a halotti fátyol a város fölött és még izgatottabbá teszi az embereket, a kik leirhatatlan aggodalommal várják nap-nap után a harcztér híreit. Bizonyosan csak annyit tudnak itt, hogy a halálnak még soha ily bőséges aratása nem volt, túlzás nélkül mondhatom, hogy ugyszólván az egész Pétervár gyászol és gyászruhát hord. Az az impresszióm, hogy a jókedv örökre elmenekült a városból, a melyben kacaj többé nem fog fölcsendülni. Itt kell élni Pétervárott, hogy valóban fölfogassuk, mily hallatlan áldozatokat kíván a világháború. Ki tudná a sebesültek számát, a kiket Pétervárra és a főváros környékére hoztak! A főváros már egyáltalában nem fogadhat be több sebesültet és ezek áradatát most délnek irányítják. Bármi nagy áldozatot hoz is a társadalom és a nép minden rétege, ma is tanácstalanul állanak szemköst azzal a kérdéssel, hogy hol fogják elhelyezni a sebesült katonáknak még várható százezeit. Pétervár halotti némaságához különben az alkohol élvezésének teljes tilalma is hozzájárul. Ezzel a rendelkezéssel évi két milliárd koronával szegényedik az államkassza.

Lapunk 46. számában közölt talányokat helyesen megfejtették 111-en, melyek közül nyertes lett Fodor Ferencz csendőr, kinek a nyereményt, egy Erzsébet-királyné-sanatoriumi sorsjegyet Alsóváradra már el is küldöttük.

HIVATALOS RÉSZ.

SZEMÉLYI ÜGYEK.

Legfelsőbb elhatározások.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi nov hó 9-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával:

Kiss László ezredest, az országos csendőriskola parancsnokát, az V. számú csendőrkerület parancsnokává legkegyelmesebben kinevezni méltóztatott.

Ő császári és apostoli királyi Felsége folyó évi október hó 26-án Bécsben kelt legfelsőbb elhatározásával: Várady Ede *)¹⁾ IV. számú és

Körner Károly **)²⁾ V. számú csendőrkerületbeli ezredeseknek, a saját kérelmükre megejtett felülvizsgálat eredménye alapján, mint rokkantaknak, mindennemű népfelkelési szolgálatra is alkalmatlanoknak, a nyugállományba való helyezésüket legkegyelmesebben elrendelni méltóztatott.

A nyugállományba való helyezés napja:

*) 1914. évi november hó 1-je.

**) 1914. évi december hó 1-je.

Lakhelye: ¹⁾ Kecskemét.

²⁾ Győr.

Okiratilag megdicsértettek:

A m. kir. honvédelmi miniszter ur által:

Juhász István I., V. számú csendőrkerületbeli járásörmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt teljesített kiválóan buzgó és eredményes szolgálataiért.

Szabó Antal, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, hosszas csendőrségi szolgálati ideje alatt különféle alkalmazásban teljesített kiváló és igen eredményes szolgálataiért.

Pillmann Lajos, m. kir. II. számú csendőrkerületbeli járásörmester, egy éveken át garázdálkodott pénzhamisító és csaló szövetkezet tagjainak kinyomozása és elfogása alkalmával teljesített kiválóan buzgó és eredményes szolgálataiért.

Magyar Köztisztviselők és Állami Alkalmazottak Takarékpénztára

Köztisztviselői kölcsönök törlesztésre.

Előlegek értékpapirokra.

Családi házak és telepek létesítése.

részvénytársaság

Budapest, VII., Rákóczi-ut 76. sz.

— Telefon 153—44. szám. —

Alaptőke 2.000,000 korona.

Kölcsönök lakbérletiltás ellenében.

Külföldi pénznemek vétele és eladása.

Sorsjegyeknek részletre és készpénzért való eladása.

Elfogadunk betéteket takarékpénztári könyvecskére. 1 Oly takarékbetétek után, melyeket hat hónapi felmondási idő lekötése mellett helyeznek el Intézetünknel, 6% (hat) betéti kamatot fizetünk (A tőkekamattadólevonásával.) 2 Oly tel arékbetét után, melynel a betevő az I. pontban jelzett felmondási időt ki nem tölti, 5½% (öt és fél) betéti kamatot fizetünk. (A tőkekamattadó levonásával.)

Előleget nyújtunk értékpapirokra, sorsjegyekre, vidéki Intézetek részvényeire.

Személyi kölcsönöket folyósítunk kezeség mellett vagy jelzálogos biztosíték ellenében, jutányos kamattétel mellett. Utalványok, Intézetvények és chequek beszedését elvállaljuk igen mérsékelt költséggek felszámításával.

Veszünk és eladunk értékpapirokat, idegen pénzeket.

Navratyl László, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli járásörmester, egy a m. kir. postakincstár kárára elkövetett nagybbszabású lopás tettesének kinyomozása körül teljesített igen buzgó és eredményes szolgálataiért.

Áthelyezettek:

1914 november hó 15-ével:

Varga IV. István, VI. számú csendőrkerületbeli törzsörmester, bírósági jegyzőkönyvvezető, ugyanezen minőségben a III. számú csendőrkerület pótszárnyához.

Ideiglenes nyugállományba helyeztetett:

1914 december hó 1-ével:

Lénárt József VIII. számú csendőrkerületbeli járásörmester, a megeltett felülvizsgálat alapján, mint «rokant, mindennemű népfölkelési szolgálatra is alkalmatlan».

Választott lakhely: Nyiregyháza.

Előléptettek:

1914 november hó 1-ével:

örmesterekké:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Kalapos Pál, Mihálydeák János és Bende Ferencz őrsvezető ezimzetes őrmesterek; továbbá *örsvezető ez. őrmesterekké:*

Cutoin Vazul, Dzsinity Antal, Varga György és Dénes József csendőr ez. őrmesterek; végül

a hadrakelt sereg magasabb parancsnokságaihoz beosztott táborig csendőrség törzsisztjei által:

csendőr ez. őrmesterekké:

1914 október hó 10-ével:

Elekes Mózes, a IV. számú;

1914 november hó 1-ével:

Földvári Leó, Oláh Sámuel, Biró Győző, Veres Károly, Pipás Ignác Vazul, Menches Bálint, Wagner Márton, Gráma Miklós, Nagy Albert, Török István, Méra János az I. számú és Ferencz Sándor, Balogh

Imre, Binder András, Patai András, Szönte Pál, Tóth János II., Németh János, Szabó Ferencz II., Závuczki Ágoston, Broczko Gyula IV. számú csendőrkerületbeli táborig csendőrszolgálatot teljesítő csendőrök.

Járőrvezetői jelvénynyel elláttattak:

A m. kir. I. számú csendőrkerület állományában:

Baka Béla, Bertalan Sándor, Csikányi János, Pribócz Lázár, Flórea Péter, Gábor Lajos, Szász Sándor és Hajdu István csendőrök;

a m. kir. IV. számú csendőrkerület állományában:

Varga Elek, Tupicza Iván, Gandácskó Pál, Hankó János és Buzogány Lajos csendőrök;

a m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Gamauf Sámuel, Csik István, Szilasi István, Tóth József V., Ulrich Vendel, Sztáncs Elek, Nagy Gábor, Kömives József, Molnár József I., Horváth Sándor IV., Berecz Dénes, Toplak Ferencz és Tóth Gyula csendőrök;

a m. kir. VII. számú csendőrkerület állományában:

Szabó Ignác II., Gergely Lajos, Toldi János, Portik József, Dezső János, Benedek József, Szigeti István Géza, Beze András, Fekete Mihály, Lukács János I., Boga Lázár, Buzás Imre, Toma János, Bodó Mihály, Koncz Mózes, Bodosi Imre, Bozóki József és Ladányi Farkas csendőrök.

Lovaglási jutalomdíjban részesített:

A m. kir. VI. számú csendőrkerület állományában:

Deáky Ignác járásörmester 3 db. 10 koronás aranyból álló lovaglási jutalomdíjban részesített.

Házasságra léptek:

A m. kir. III. számú csendőrkerület állományában:

Császár István csendőr, Szücs Erzsébettel, 1914 május 23-án, Mezőturon.

A m. kir. V. számú csendőrkerület állományában:

Máté Ferencz csendőr ez. őrmester, Hortai Magdolnával, 1914 október 29-én, Kőbölkuton.

Klimek János csendőr, Mayer Annával, 1914 november 3-án, Lovasberényben.

Várnay és Fia, Budapest, VI., Gyár-utcza 26.

**Nyomtatványok
Sapkák
Keztyük
Kardbojt
Celluloid kezelő és
nyakravaló**

**Czipőkrém
Fegyverzsir
Borotváló készlet
6, 10 és 20 éves
szolgálati kereszt
stb. stb.**

Nagyvárad, Ralikovszki-ut 24. Szeged, Kárász-u. 9.

**Mindennemű felszerelési tárgyak
dus raktára olcsó árakkal.**

**Szives figyelmébe ajánljuk, hogy 1915. évre szóló
előjegyzési naptáraink megjelentek és azokat a ren-
delések beérkezése sorrendjében, ingyen küldjük a
tek. parancsnokságoknak.**